

Mot en integrerad vård – tandvård och primärvård i samverkan

”Två samarbetsprojekt för holistisk hälsa”

Nils Oscarson, DS, PhD, Forskningschef,
Folktandvården Skåne AB

Peter Nymberg, Distriktssköterska, PhD, Vc Laröd,
Primärvården Skåne

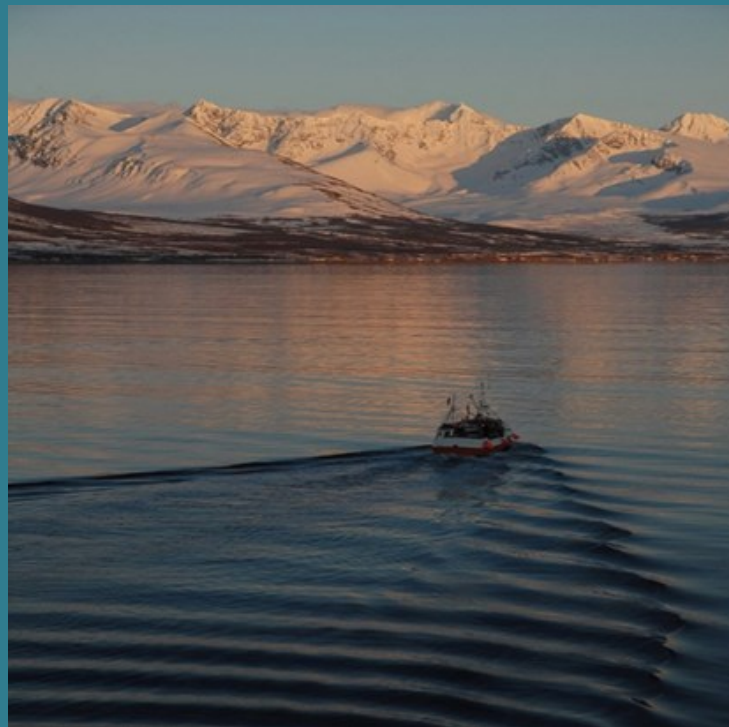
Hälsosamtal från ett holistiskt perspektiv

”Munhålan – en spegel och del av kroppen”

- För en utveckling av hälsosamtalen krävs ökat tvärvetenskapligt samarbete och gemensam forskning

VI ÅKER TILL NORGE OCH TROMSÖ....

Två epidemiologiska studier i NordNorge

- Tromstannen-munnhelse i Troms Fylkeskommune
- Tannhelse i nord -*Klinisk tannhelseundersøkelse i utvalgte områder med norsk og samisk befolkning*

The Tromsø Study 7

- Återkommande epidemiologisk studie sedan 1974
- Helkroppsanalyser på hela befolkningen i Troms By
- Munhålan med för första gången i nr 7
- Samarbetet har förutom att knyta tvärvetenskapliga kontakter bidragit till stort antal publikationer med munhåla kopplat till flertal allmänmedicinska områden

**Uppdrag att ta fram en Rapport till
Helsedirektoratet
”Forskningsnettverk i allmennmedisin
og tannhelsetjenesten”**

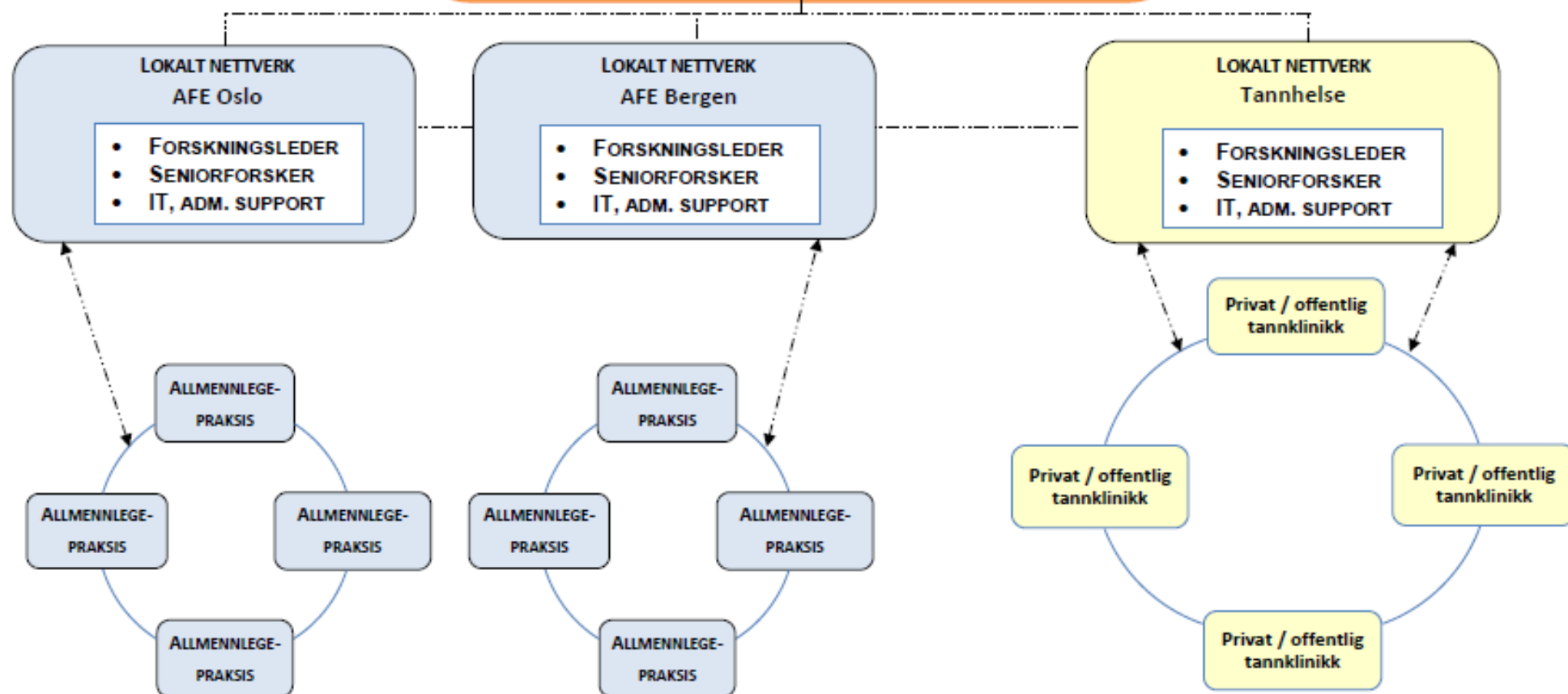

Sentralt forskningsnettverk

STYRINGSGRUPPE

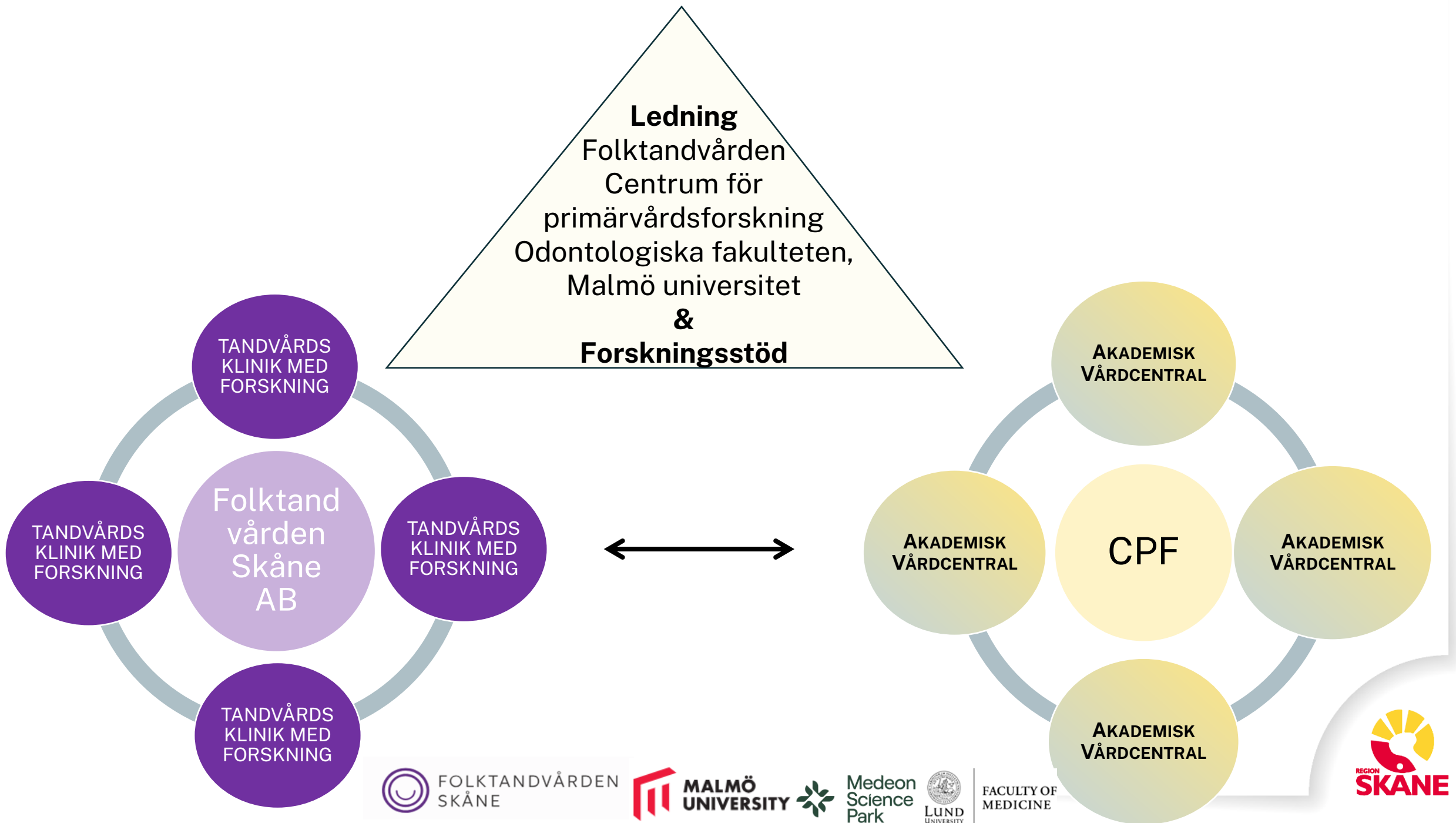
- Universitet odontologi (2)
- Universitet allmennmedisin (2)
- AFE (2)
- Kompetansesentre (2)
- Helsedirektorat/HOD (1)
- KS og fylkeskommuner (2)

- SENTRAL FORSKNINGSLEDER
- IT, STATISTIKK OG ADMINISTRATIV SUPPORT

Plattform för att utveckla patientnära forskning

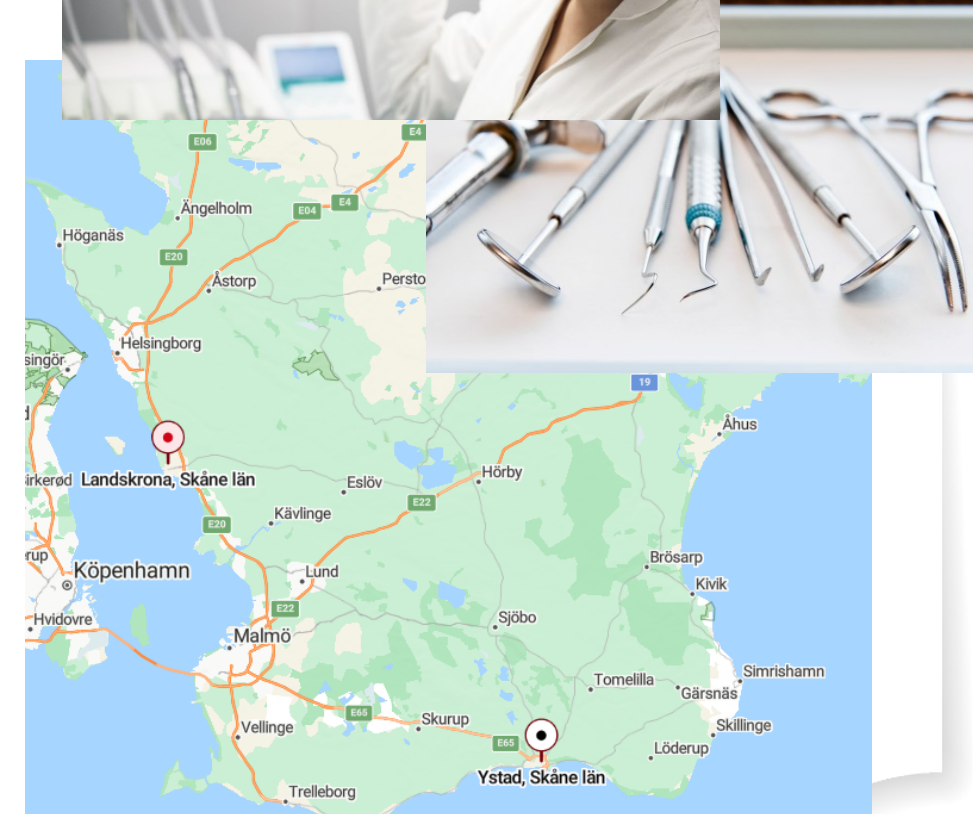
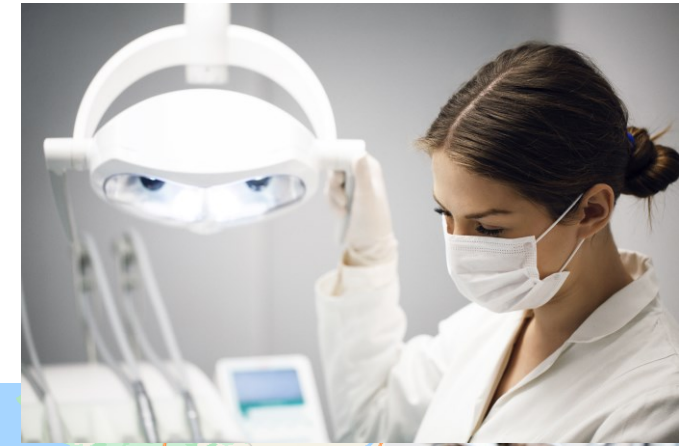
- Samarbete mellan
 - Folktandvården Skåne AB
 - Centrum för Primärvårdsforskning
 - Odontologiska fakulteten, Malmö Universitet

Tandvårdsklinik med forskning

Specialutbildad personal

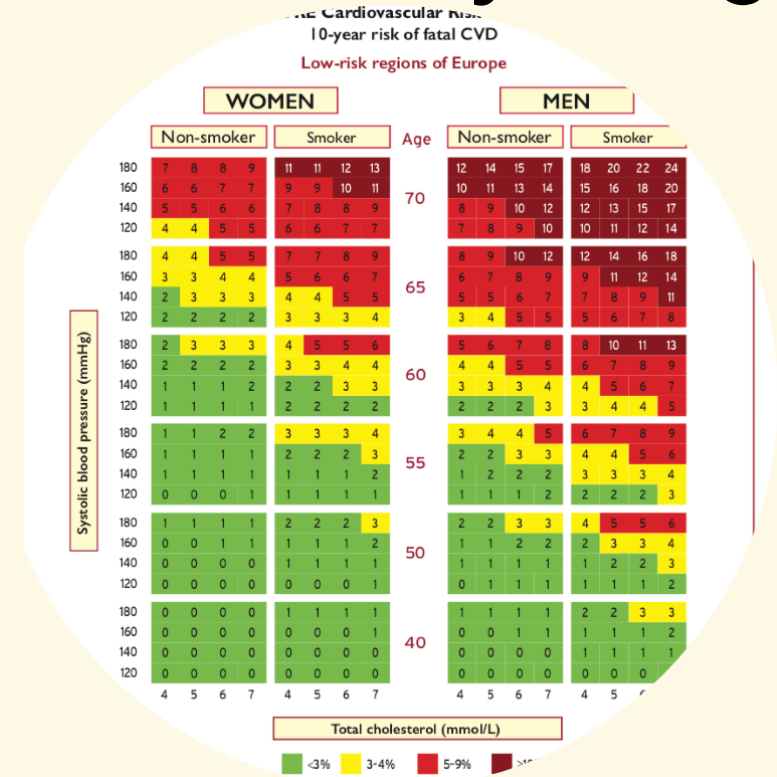
- **Stor arena för klinisk forskning**
> 20 000 individer från 3 år och uppåt som regelbundet besöker kliniken
- **Tillsammans med primärvården inom relevanta områden – stor potential**
- **Två tandvårdskliniker i uppstarten** (Landskrona och Ystad)
- **Vanliga tandvårdskliniker** med särskilt intresse och kompetens inom klinisk forskning
- **Inledande utbildning vid fyra tillfällen**
Fokus på att ge kunskap för att hantera:
Nödvändiga procedurer kopplade till forskning och implementering av studier
Etiska överväganden
Säker och korrekt datainsamling

En av våra forskningskliniker (Ystad)

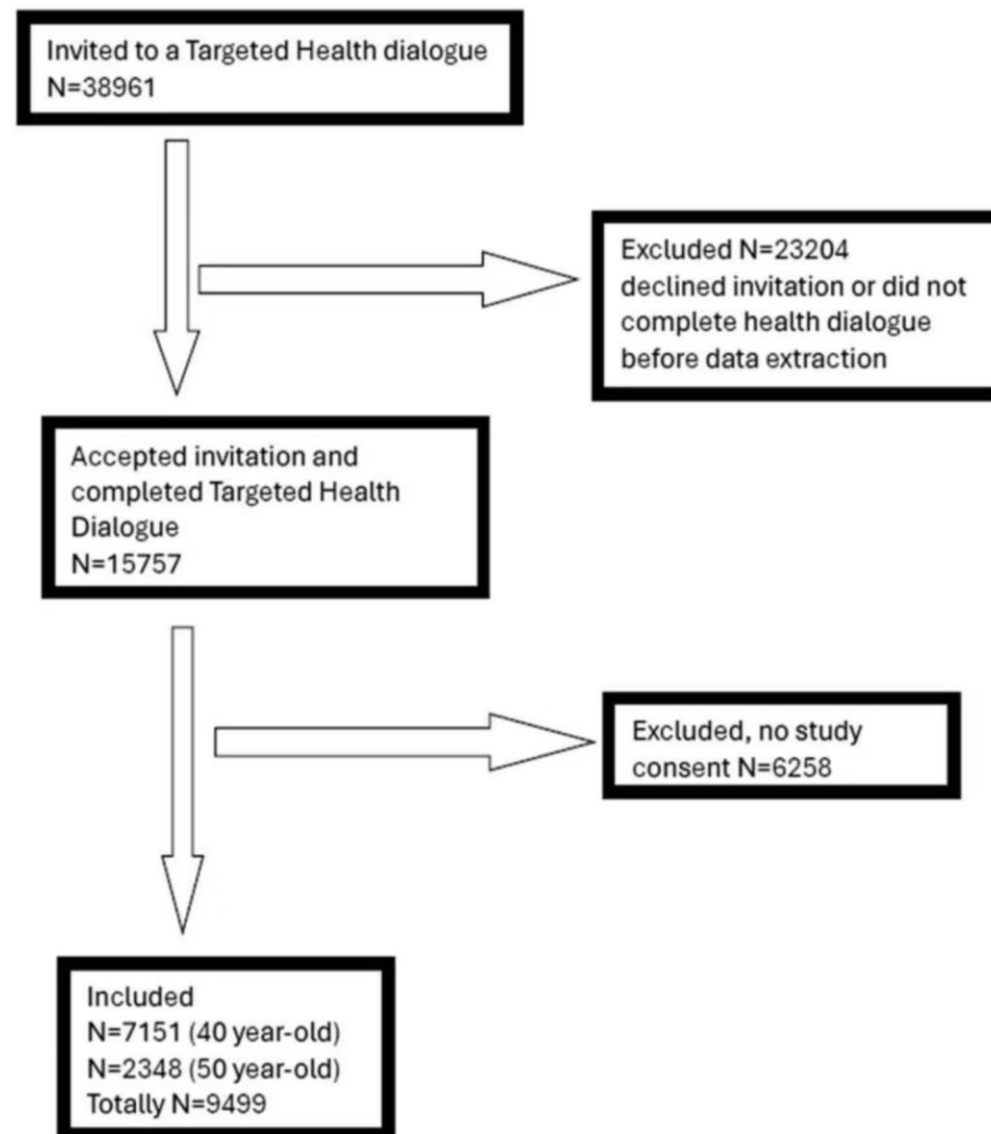
Exploring the Link Between Oral Health and Cardiovascular Risk : a cross-sectional study using SCORE2

Nymberg, P., Milos-Nymberg, V., Grundberg, A., Oscarson, N., Stenman, E., & Sundquist, K. (2025). *BMC Oral Health*, 25(1), 298. <https://doi.org/10.1186/s12903-025-05671-6>

Riktade HälsoSamtal (RHS)

Alla individer 40 och 50 år gamla, listade på en av de 180 vårdcentralerna i Skåne, bjöds in att delta i RHS.

Upplevd dålig oral hälsa

Rapporterades från

28,1 % av alla deltagare (Män: 31,9 % Kvinnor: 25,1 %)

40,0 % av personer födda utanför Europa

47,3 % av deltagare med ≤ 9 års utbildning

Självrapporterad dålig oral hälsa jämfört med god oral hälsa

- Otillräcklig fysisk aktivitet: 69,8 % vs 63,1 %

- BMI >25: 64,2 % vs 53,8 %

- Ohälsosamma kostvanor: 31,8 % vs 24,1 %

- Rökning: 14,0 % vs 4,8 %

Upplevd dålig munhälsa och kardiovaskulära riskfaktorer

De med självskattad dålig munhälsa hade statistiskt signifikant högre medelvärden av:

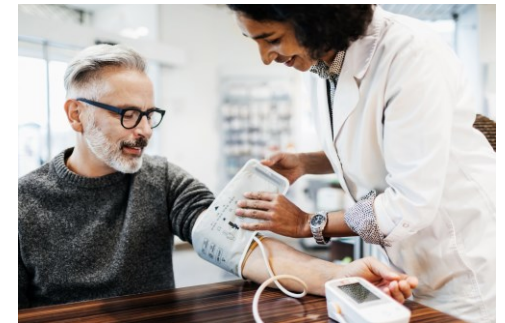
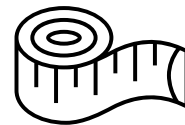
Systoliskt blodtryck (124.4 vs 123.3 mmHg)

Diastoliskt blodtryck (80.7 vs 79.6 mmHg)

LDL (3.32 vs 3.26 mmol/L)

Faste blodsocker (5.55 vs 5.42 mmol/L),

Body Mass Index (27.5 vs 26.3).

Lägre medelvärde av **HDL** (1.38 vs 1.46 mmol/L)

Könsskillnader i sambandet mellan munhälsa och kardiovaskulär risk

Män

Ojusterad - **1.42** högre odds för ökad kardiovaskulär risk enl. SCORE2

Model 2, OR **1.23**.

Model 3, OR **1.17**. Ns.

(Non-significant association)

Model 2. **Utbildning och Ursprung**

Kvinnor

Ojusterad - **4.50** högre odds för ökad kardiovaskulär risk enl. SCORE2

Model 2, OR **3.93**.

Model 3, OR **4.96**

Model 3. **Kostvanor**

Huvudfynd

- Personer med upplevd dålig munhälsa har fler kardiovaskulära riskfaktorer
- Starkt samband mellan dålig munhälsa och SCORE2 risk, särskilt hos kvinnor
- Gemensamma riskfaktorer för oral och kardiovaskulär sjukdom
- Socioekonomiska faktorer kopplar munhälsa till kardiovaskulär risk

Rekommendation

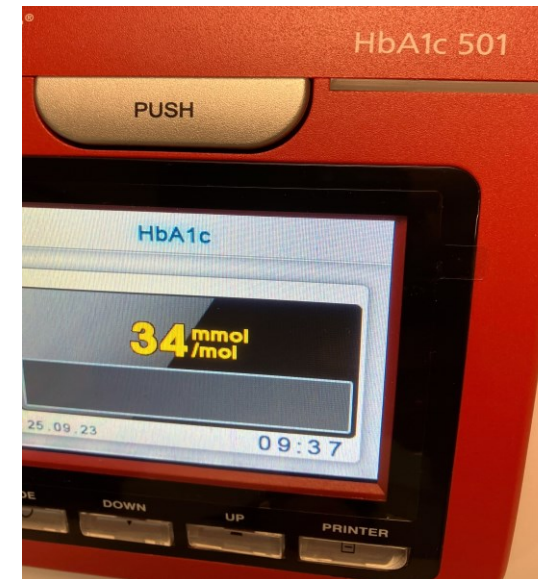
- Screening av personer med dålig munhälsa för kardiovaskulära riskfaktorer
- Inför samarbete mellan primärvård och tandvård
- Använd riktade hälsosamtal för att identifiera individer i riskzon
- Utveckla integrerade förebyggande strategier för både oral och kardiovaskulär hälsa
- Rikta särskild uppmärksamhet mot sårbara grupper

Tidig upptäckt av diabetes i samband med tandvårdsbesök för patienter med grav parodontit

Före start av diabetesstudie

- Studiespecifik utbildning till all personal
- Remiss till Folktandvård vid ett HbA1c > 42 mmol/mol

Datainsamling består bland annat av

- Patient och studiespecifika data
- Hälsodeklaration
- Klassifikation av parodontit
- Resultat av blodprov - HbA1c

samt

- Extratid som studien innebär (för kommande hälsoekonomiska analyser)

Tack för er uppmärksamhet

FACULTY OF
MEDICINE

Medeon
Science
Park

FOLKTANDVÅRDEN
SKÅNE

